Toimetus ja talitus
Wiljandis, Losk. tän. nr. 17 II-sel korral.
Toimetuse kõnetunnid
igal äripäeval kella 11 kuni kella 1 päeval.
Talitus on awatud äripäewil kella 8 homm. kuni kella 5 õhtul., lehe ilmumise päewal kella 6 hommikul.
Ärijuhi kõnetunnid kella 10—12 p.
Aadress: „Oma Maa" Wiljandis,
postkast 36 telefon nr. 25.
Telefon wastutaw-toimetajal nr. 1-48

OMA MAA

Ilmub igal teisipäewal, neljapäewal ja laupäewal.

Üksiknumber 5 marka.

Tellimise hind:

	Postiga:	Postita:
1 kuu pääle	60 marka.	50 marka.
2 „ „	120 „	100 „
3 „ „	160 „	130 „
6 „ „	310 „	250 „
12 „ „	610 „	490 „

Tellida wõib igast päewast alates kuni iga kuu wiimase päewani.
Wäljamaale tellides poole kallim.
Tellimist wõtawad wastu: talitus, oma tellimiste wastuwõtjad ja kõik wabariigi postkontorid.
Kuulutuste hind: ühel weerul: kuulutuste küljel 3½ mk., lehe eesotsas ja tekstis 7 mk. millim.
Käsitirjad hoitakse ainult sellekohasel soowil alal.
Käsitirjadel peab all olema saatja täiel. nimi ja aadr.

Nr. 69. | Neljapäewal, 18. juunil 1925. | IV. aastak.

Teated Hiinast.

Meeleawalduseid keelatakse ära.

Pekingist teatatakse: Täna jõudsid kohale Tshangtsolini poolt saadetawate rügementide esimesed kompaniid. Walitsuse käsul säeti wäljamaalaste kaupluste ja majade juure walwepostid. Wäljamaalaste nõudmisel pani walitsus nende elu ja waranduse kaitseks Feng-Yu-Hsiangi wägesid linna patruleerima. Awaldatakse kahtlust, kas Tsangtsolini wäed nendega läbi saawad.

Pekingi teate järele otsustas walitsus keelata päälinnas üliõpilaste koosolekud.

London, 17. juunil. Kantonis kawatsetud wäljamaalaste wastaseid meeleawalduseid, samuti ka üldstreik wäljamaalaste linnaosas jäid teostamata, kuigi nende läbiwiimine lõpulikult on otsustatud. Wõimud kinnitawad, et nad on desarmeerinud 14.000 Punani palgalist sõdurit. Wõimule pääsenud enamline organisatsioon, millesse kuulub ka n. n. kristlik kindral Feng, otsustas praeguse kodanlise walitsuse asemele sisse seada 7-liikmelise komisjoni.

Petseri maakonnawalitsuse liige Swaner tagandatud.

Siseminister otsustas eila Aleksander Swaner'i tagandada Petseri maakonna walitsuse liikme kohalt ja temale keelata elamise Petseri linnas, Narwa linnas ja Narooma taga ning wastu Wene piiri kümne kilomeetrilises piiriwöös.

On selgunud et Swaner on wabadussõja ajal osa wõtnud sõjategewusest Eesti wastu ning olles Eesti omawalitsuse kõrgel kohal jätkas ta Eesti waenulist tegewust.

Poola sõjalaewad Tallinnas.

Eila hommikul jõudsid Tallinna Poola sõjalaewad. Täna korraldatakse wõõrastele wastuwõtmine wälisministeeriumis. Poola külalised jääwad siia 3. päewaks.

Pr. Tellmann-Törwandi protsess.

Osalised wõidud ja kaotused.

Mõõdunud teisipäewal oli riigikohtus arutusel pr. Tellmann-Törwandi kaebtus haridusministri otsuse pääle. Kaebtus oli esitatud kolmes osas, kus juures kaebaja palus tühistada haridusmin.otsus. 1) koolijuhataja kohalt lahtiregistreerimise asjus, 2) õpetaja kohalt tagandamise asjus ja 3) alamale palga astmele määramise asjus. Pr. Tellmann-Törwandi wolinikkudena esinesid wann. adw. Teemant ja Maurer, haridusministeeriumi wolinikuna adw. Pallas. Riigikohus otsustas: 1) kohalt tagandamise asjus otsus wälja kuulutada 19. juunil, 2) kaebtus alamale palgaastmele määramise kohta tähelepanemata jätta ja 3) ministeeriumi otsus õpetaja kohalt tagandamise asjus tühistada ja küsimuse selgitamine haridusministeeriumile uueks läbiwaatamiseks anda.

Harju panga amet. Torokoff tabatud.

Oli teel Wenemaale.

Teatawaste süüdistati Harju panga ametniku Hans Torokoffi mitmesugustes korratustes panga asjaajamisel. Wiimasel ajal sai politsei teateid et Torokoff üle piiri kawatseb põgeneda. Öösl wastu kolmapäewa umbes kella 2 ajal tabasidki piiriwalwurid Narwa-Jamburgi raudteest põhjapool Torokoffi umbes 60 sammu piirist eemal just sel silmapilgul, kui ta ülepiiri oli hiilimas. Torokoffiga kaasas tahtsid ülepiiri minna üks naesterahwas ja keegi piiriäärne elanik. Arwatakse, et Torokoffi tabamine Harju panga asjadesse selgust toob.

Eesti panga aruanne kinnitatud.

Direktorite walimine edasi lükatud.

Wabariigi walitsus on kinnitanud Eesti panga 1924a. aruande. Selle järele on pangal tulu olnud 610.865.350 mk., kulusid 353.639.550 mk. seega puhaskasu 256.925.800 mk. Eiasel walitsuse koosolekul pidi arutusele tulema panga puhtakasu jaotus ja direktorite walimine. Kuna aga rahaminister koosolekul puudus jäi nende küsimuste arutamine ära.

Suurem raudteeõnnetus Ameerikas.

29 surnut.

London, 16. juunil. Rockportist (New-Jersey) teatatakse: Üikese ajal sündinud raudteeõnnetuse tagajärjel said 8 reisijat surma ja 42 wigastaga. Esimene wagun paisati weduri otsa, mille katel lõhkes. Reisijad püüdsid asjatult wabaneda rusude alt ja said suuresti kannatada tulise auru tagajärjel.

London, 16. juunil. Rockportist teatatakse: Raudteeõnnetuse tagajärjel hukkunute arw ulatab käesolewal silmapilgul 29 pääle. 69 isikut paigutati haigemaija.

Tähtis ajajärk Prantsusemaal.

Kolm suurt küsimust päewakorral.

Pariisist, 16. juunil. Kõik lehed on ühel arwamisel, et Painlevé tagasisõudmisega algab uus otsustaw ajajärk Prantsuse poliitilises elus, mille kestwusel tuleb kõne alla kolm suurt küsimust, nimelt Marokko, rahaline seisukord ja walimisreform. Kohe pärast pärastlõunast istungit esineb Painlevé ministrite nõukogus seletusega Marokko sõidu muljetest. Ei ole weel teada, kas Painlewé esineb täna pärast lõunat saadikutekogus kõnega Marokko küsimusest, või annab ta seletusi wäliskommisjonile. Prantsusmaa, pääle wäheste tüllinorijate, toetab Painlevé'd, kes peab näitama kindlat tahet kõikide takistuste wõitmiseks.

Suur tulikahju Suure-Jaanis.

Simonlatseri kõrtsihoone ja weel mõned kõrwalised hooned maha põlenud. Wiljandist ja Wõhmast tulitõrjujad kohal. Tule algus teadmata.

Mõõdunud ööl kella 2 ajal äratas kodanikke unest äge tulikahjukellade helin. Tulitõrjujad ruttasid wälja, tulid ka teised linnakodanikud. Wahiti ringi, kas kusagilt ei paista suits ja tuli. Kuid midagi ei olnud näha. „Kus põleb?" küsiti ükstelselt. Wiimaks lagunes teade laiali et Suure-Jaani alewis tuli lahti pääsenud ja sellele kohalikkude jõududega piiri ei suudeta panna. Olewat Wiljandist abi palutud.

Pritsimaja ette kogub suur rahwahulk. Pritsimehed askeldawad palawikuliselt. Selgub, et Suure-Jaanis tõesti tulikahju ja abisaamisega linna tuletõrje poole pööratud. Räägitakse, et juba mitu maja mahapõlenud ning tuli lagunewat suure kiirusega laiali.

Warsti jõudis kohale weoauto, mehed asetusid pritsidega autole ja sõit läks lahti. Tagant järele saabeti weel kaks weoautot pritsidega, redelitega ja tulitõrjujatega.

Umbes kella 4 paiku jõudis esimene auto Wiljandi tulitõrjujatega kohale, kuid selgus, et abi enam tarwis ei ole, sest tulele oli juba piir pandud. Wõhmast, kuhu ka abipalwega pöörati, olid tulitõrjujad weoautol juba warem sinna jõudnud ja kohalikkudele tulitõrjujaile abiks hakanud.

Kohapääl selgus, et ära oli põlenud Simonlatseri päralt olew kõrtsihoone, sama hoone juure kuuluw laut ja kuur ning naabruses olew laut. Kõrwalolewat maja läks korda suurte jõupingutuspõlemise eest hoida, kuigi ta mitmel korral tuld wõttis. Kõrtsihoonel on teisel pool otsas osa jeinu üles jäänud, teine ots aga, samuti ka laudad ja kuur põlesid maani maha.

Tuli on alganud kõrtsihoone juure kuuluwast laudast kella 1. ajal ööse l. Kuidas tuli lauta sattus, seda ei ole weel korda läinud kindlaks teha.

Tulikahju läbi tekkinud kahju summa kohta ei ole omanik weel selgusele jõudnud. Tules häwinenud hooned olid kinnitatud.

Tormiline kirikupäew.

Kiriku aruanne. Mis sopakirjandusest arwatakse. Tüli protestantismi waimu pärast.

Protestantismi waim põhikirjast wälja hääletatud.

6. kirikupäew algas teisip. kell 10 Tallinnas jumalateenistusega Kaarli kirikus. Terwitussõna ütles praost Mohrfeldt, liturgia teenistust pidas Pärnu õpetaja Grünberg, kuna jutluse ütles piiskop Kukk ja lõpusõna Tartu praost Rutopõld. Kell 1 awas kirikupäewa poegl. gümnaasiumi wõimlemissaalis, kuhu oli kokku tulnud 333 hääleõigusl. liiget, piiskop Kukk. Juhatusse waliti: juhataja piiskop Kukk'e abiks prof. Rahamägi, köster Anniko, saadik insp. Amberg ja saad. Lell; sekretariaati: õp. Aunwerdt, abideks õp. Sommer, köster Siiak, õp. Grünberg ja saadik Martson. Pääle selle waliti 3-liikmeline mandaat-, redaktsiooni ja seadusandline komisjon. Kirikupäewa terwitasid: riigiwanema ja wab. wal. nimel — prof. Rahamägi ja krist. rahwaer. kesktomitee poolt õp. Raudkepp.

Piiskop Kukk kandis ette kiriku 1924 a. aruande:

Eesti ew. luteri kirikul on 15 praostkonda, nendest 13 praostkonda maakohtade järele ja kaks — Saksa ja Rootsi — rahwuste järele korraldatud. Aruande aastal loeti 133 kihelkonda. Koguduste arw oli 140. Abikoguduste arw oli aruannete järele 14. Koguduse kirikuid on 134, abikirikuid kinnitawad aruanded 42. Peale selle on weel Kundas ja Aseris palweruumid olemas, nendega kokku 178 kirikuhoonet. Palwemajasid on: 54 kiriklikku, 89 wennaste ja 2 erainimeste palwemaja. Kaugelt suurem hulk kirikuhoonetest on kas heas ehk rahuloldawas seisukorras.

Parandusi wajawad 14 kirikut ja 8 abikirikut. Surnuaedu on 289, nendest on wanad ja sulutud 12, eramatusepaiku — 50. Leerimajasid on 73 ja 12 leerituba. Kogudused on wälja annud kirikute, surnuaedade jne. peale aasta jooksul 10.067.864 marka.

Langenud sõgurite mälestuse jäädwustamiseks on püstitatud 24 mälestussammast ja mälestustahwleid üles pandud 5 kirikus. Ametis oli kokku 140 organiseeritud ametikandjat (õpetajat, praostid jne.) ja 140 köstrit. Usuõpetust antakse kõigis koolides.

Järgnewatel läbirääkimistel awaldadakse elawalt mõtteid sopakirjanduse wastu wõitlemise asjus. Wõetakse wastu resolutsioon, milles mõistetakse hukka osa ajakirjanduse ja kirjanduse tegewust, kes ebasoowitawate kirjelduste awaldammiseg a rahwa, eeranis noorsoo, kõlblist ja usu elu maha kisuwad.

Ägedad waielused tekkiwad, kui kiriku põhikirja muutmise eelnõu arutama hakatakse. Protestantismi waimu küsimus saab endiselt tüliõunaks. Nõutakse ägedalt wastawa märkuse mahakustutamist. Õp. Tallmeister nõuab nimelist hääletamist, mis ka wastu wõetakse. Hääletamisel antakse märkuse mahakustutamise „poolt" 242 häält ja wastu 36 häält, erapool. 1. Seega on protestantismi waim seekord kiriku põhikirjast wälja hääletatud.

Järgmisel päewal jatkatakse kiriku ülewalpidamise eelnõu arutamist. Warsti muutub koosolek jällegi tormiliseks. Koguduse saadik Wiikmann seletab, et Tallmeister omas lehes („Protestantiline ilm") kirikupäewa saadikute kohta wäga haawawaid ütelusi on tarwitanud. Lastakse siit säält lendu mitmesuguseid märkusi Tallmeisteri kohta. Wiimane prodesteerib ägedalt. Laiuse õpetaja Järwe katsub kõne toolilt seletada, et üks osa kirikupäewa liigetest olewat tõesti niisuguseid nagu Tallmeister omas lehes kirjeldab. Saalis tõuseb torm. Hüüdtakse: maha! wälja jne. Järwel keelatakse edasi rääkida. Ta lahkub saalist. Rõhuwa hääleenamusega otsustatse Tallmeistrit kirikupäewa laitusega karistada.

Korraga teatab üks õpetaja, et Tallmeister lubanud wilistada kirikupäewa otsuse pääle. Tõuseb uus torm. Wahe pääl paneb piiskopp ette lõunale minnes koraali laulda. Ärewus lõpebki lauluga.

Riigikogu.

Hoolekande seadus 3. lugemisel. Riigikogu kiirustab tööd. Komisjonide tegewusest.

Teisipäewa pealelõunasel koosolekul jatkati hoolekandeseaduse 3. lugemist par. 17 pääle. Tehti hulk parandusettepanekuid põllumeeste poolt, pahempoolse enamusega lükati need aga suuremalt osalt tagasi. Põllumeeste ettepanetul jäeti wälja osa § 25 dast ning § 27.

Teisipäewasel wanematekogu koosolekul arutati riigikogu lähemat töökawa enne suwepuhkusele minekut, mis sünniks reedel ehk laupäewal. Praegu ootab üle 70 seaduse wastuwõtmist, neist otsustati 32 rutulist eelnõu weel nüüd wastu wõtta, milleks peetakse iga päew kaks koosolekut ja õhtuti töötatakse üks tund kauem.

Rahaasjanduse komisjon arutas teisip. tuletikkude müügi korraldamise seadust, mis korraldaks tikumüüki nii, et wabrikandid ühiselt Rootsi töösturitega wõistlust wõiks pidada. Komisjon, olles arwamisel, et tikutööstus riiklist korraldust ei waja, lükkas eelnõu 1. lug. tagasi, andes ühtlasi tuletikumaksu muutmise seaduse mis esimesega, seotud alamkomisjonile ümbertöötamiseks tagasi. Tunnistati kiireks raudteematerjali laenu seadus, süwendusmaksu seaduseelnõu ja riigi 1925. a. lisaeelarwe nr. 1., milliseid tulewad wastuwõtmisele weel käesolewal riigikogu istangul. Wõeti wastu rida seadusi teisel lugemisel.

Riigimajand. nõukogu ümberwalimine.

Eila hommikusel koosolekul arutati hoolekande seadust ning wõeti 3 lugemisel lõpulikult wastu mõned wähemad seadused.

Eila õhtusel riigikogu koosolekul toimetati riigimajandus nõukogu ümberwalimist. Waliti 10 esitajat riigikogu poolt ja nimelt: põllum. rühma poolt — Laidoner ja Tonkman, kristlane Luur, rahwaerakondlane Tõnisson, asunik Laretei, wäsemusrahwuste poolt Hasselblatt, tööerakonna ja rahwuswabameelsete poolt Kukk ja Weberman, sotsialistide esitajateks Schüts ja Saawo.

Selle järele jatkati hoolekande seaduse arutamist.

Wõi wäljawedu suureneb.

Käesolewa aasta mai kuul on wõid wälja weetud ümarguselt 30.000 puuda. Mõõdunud aasta maikuul weeti wõid wälja ainult 12.445 puuda. Sellega on wäljawedu ligi kolme kordseks kaswanud.

Soome ühistegelased Wiljandis.

Eila Wiibisid meie linnas Soome üsistegelased, kes 14. sk. Tallinnas E T K. uue maja õnnistamisest osa wõtsid. Soomlased, kelle seas üks Soome tarwitajate keskühisuse juhatajatest mag. Tornivuori, Soome tarw. keskühisuse nõukogu liige Metsola j. t. sõitsid Tallinnast Tartu, säält Wiljandisse ja Wiljandist edasi Pärnu.

Kohapääl tutwunesid soomlased ühistegeliste asutustega.

V. algkoolile ei anta maakonna gümnaasiumist ruume.

Wiljandi linnawalitsus pööras maakonnawalitsuse poole palwega wõimaldada maakonna gümnaasiumis linna IV. algkoolile ruume, kuna kool oma senistest ruumidest wälja peab kolima. Maakonna kooliwalitsus on palwe pääle eitawalt wastanud.

„Ugala" repertuaar-komisjoni koosolek

peeti esmaspäewal, 15. sk. linna tütarlaste gümnaasiumi ruumes. Koosolekust wõtsid osa prl. E. Oskar, linna kooliwalitsuse juhataja hra A. Asberg, draamaturg hra H. Ruubel, näitejuhid hrad A. Hunt, A. Särew ja A. Teetsoff, muusikajuht J. Waks, dekoraator A. Murakin, teaatri juhatuse liikmed G. Talts, J. Sutt ja K. Feldmann.

Komisjon seadis küll kokku enam-wähem kindla kawa, kuid lõpulikuks wastuwõtmiseks astub komisjon weel kord kokku.

Täiesti uutena on wõetud repertuaari Wiktor Hugo „Hernani" ja Fr. Grillparzeri „Saffo". Esimene neist ilmus hiljuti Kirjanduse Seltsi kirjastusel, kuna teine on käsikirjas A. Murakini tõlgitud. Hooaega kawatsetakse awada A. Kitzbergi draamaga „Kauka jumal."

„Ugala" teaatri kursused.

Mõne päewa eest algasid „Ugala" ruumides Ugala teaatri ühingu poolt korraldatud teaatri kursused. Loewad mitmed lektorid mitmesuguste ainete üle. Kuigi loengute ained küllalt huwitawad ja seda mitte ainult teaatri õpilastele, waid ka laiematele kihtidele ja kuigi loengud kõigile maksuta, on osawõtt loengutest wäga leige. Lektoril tuleb wahel 10—20 kuulaja ees esineda, mis küllalt wäike protsent Wiljandi elanikkude arwu kohta.

Wiljandi publikut ei huwita nähtawasti enam miski asi, isegi mitte hinnata pakutawad wäärtused.

IV. „Ugala" aiakontsert

on täna, 18. sk. algusega kell 8 õhtul. Uus eeskawa, mis koosneb päämiselt samuist muusikapaladest, milliseid esitab nimetatud orkester 20. ja 21. sk. Pärnu laulupeol hra J. Waksi juhatusel. Selleks on ka orkester suurendatud koosseisus nagu ta Pärnus esineb.

Koerakaswatus südalinnas.

Üürnikkude õõrahu ja korte kombed.

Lossi uulitsal suurimas majas peab keegi Wiljandi suurnik suurel arwul koeri. Penisid on igast sordist, alates raskekaliibrilisest hundikoerast ja lõpetades wäikese toakoeraga. Kõikidel penidel on paha wiga, et neil ööse l tarwidus tuleb omi loomulikke nõudeid täita. Et ööse l koerte wälja- ja sissetoimetamine tülikas, siis asetatakse loomad öösel maja hoowi laagrisse.

Siin aga tulewad ilmsiks koerte tõulised iseäraldused ja igas asjas lähewad penide waated diametraalselt wastamisi. Sellest tekib äge kodusõda, mis teinekord kuni hommikuni kestub ja mitu kwartaali rõkkawa hulumisega täidab. Nende kriiskawate helide all tõmbuwad maja üürilised woodis hirmunult kõssi ja sulewad kõrwad patjadega ja pöidlatega. Ent hulumine näib tulewat nagu maa südamest ja selle lämmatamiseks ei ole abinõusid päikese all. Alles hommiku eel, kui penide järjekorralised tüliküsimused tarwiliku karwakiskumisega lahendatud, jääb kisa wait, ning waesed üürilised wõiwad wabalt paar tundi puhata.

Penide tõekspidamisi saawat tunda teinekord ka inimesed ja alles hiljuti olewat üks raskekaliibriline neljajalgne oma ilmawaadet kellegile naisterahwale sisendada püüdnud sama metoodiga, mis öösiti tarwitusel neljajalgsete kaaslaste suhtes. Naisterahwas pääsenud seekord kriimustustega.

Huwitaw oleks teada, kas see omapärane loomaaed lõbustusmaksu alla ka käib wõi ei. Üks on selge: penid seatagu hoolekande alla, sest nende kombed on allpool igasugusest kritikast!

Salto mortale.

Kas maakonna walitsemine ilma nõukoguta?

Maakonnanõukogu koosseis ei wasta seaduse nõuetele. Pahem tiib takistab seadusliku korra jaluleseadmist. Kes on peremees?

Mõned roobasjooned.

Riigikorra kaitseseadusega tunnistati omawalitsuseasutuskogude walimistel esitatud „töörahwa ühise wäerinna" (kommunistide) nimekirjad makswusetaks ning nende järele walitud esitajate wolitused lõpenuts. Sellega kaotas nõukogu liikme õigused ka Wiljandi maakonnanõukogusse walitud kommunist O. Liiwer. Tegelikult ei saanud O. Liiwer pääle 1. detс. maakonna nõukogu koosolekutest osawõtta, sest et ta ühenduses 1. detс. sündmustega wangistati.

Maksew walimiseseadus ei luba esituskogu liigete arwu wähendamist, waid näeb ette, et kui mõni walimisel esitatud nimekiri tühistatakse, või nimekirjas kandidaate ei leidu wabanenud kohtadele, tuleb kutsuda puudumad esitajad teiste nimekirjade järele. Uute esitajate äramääramise kord on seaduses täpselt ettenähtud.

Üldjoontes samade põhimõtete järele on meil seni ka riigikogu talitatud juhtumistel, kui mõnes nimekirjas kandidaadid otsa lõppesid. Pole kunagi kuulda olnud, et selles asjas oleks lahkmõtteid tekkinud, või seadust teisiti seletada katsutud.

Suurem osa omawalitsustest pidasid ka kindlasti kinni tähendatud seaduse nõuetest. Wirus, Järwamaal, Tartumaal, Wiljandi linnas j. m. — igalpool täiendati esituskogusid: wäljalangenud kommunistide asemele kutsuti esitajad teistest rühmadest, waatamata sellepääle misfugustest rühmadest koosnes nõukogu enamus.

Koguni ise rada tahab aga tammuda Wiljandi maakonnanõukogu pahem tiib ühes oma kahe esitajaga maakonnawalitsuses. Wiimasel maakonnanõukogu koosolekul kuuldus selles suhtes õige kentsakaid lugusid. Enne nõukogu koosolekut olnud nõukogu täiendamisküsimus maakonnawalitsuse koosolekul kõne all, kuid mingit otsust pole teha saadud, sest **hääled läinud pooleks.** Kaks põllumeeste esitajat nõudnud seaduse täitmist, pahema tiiwa edustajad— Nurk ja Loorits — aga katsunud omapärase loogikaga tõendada, et seadust tarwis täita ei ole ja hääletanud nõukogu täiendamise wastu. Selle tagajärg oli, et nõukogu kutsuti kokku mitte seaduslises koosseisus.

Kuna sarnased küsimused, mida maakonnawalitsus ise lahendada ei suuda, nõukogu lahendama peab, tegi põllumeeste rühm enne päewakorra juure asumist ettepaneku tähendatud küsimust päewakorda üles wõtta. Kuid ka seegi ettepanek kukkus pahema tiiwa wastuseismisel läbi. Oli selge, et küsimust üldse kõne allagi wõtta ei taheta, waid et pahemal tiiwal armsam on kui praegune loomuwastane olukord endiselt edasi kestab. Arusaadawalt ei saanud nõukogu mitteseaduslises koosseisus päewakorra arutamise juure asuda, waid oli sunnitud laialiminema.

Wahepääl teadustanud maakonnawalitsusele ka siseministeerium, kelle poole sellesasjas järelpärimisega pöördrati, et nõukogu koosseisu täiendamine on juba **seadusega maakonnawalitsusele kohuseks tehtud.** Tähendatud kirja põhjal olnud asi maakonnawalitsuses hiljuti teistkorda arutusel. Pahema tiiwa esitajad olnud endiselt täiendamise wastu ning **ka nõukogu kokku kutsumine hääletatud maha.** Nii on tekkinud omapärane seisukord. Nõukogu koosseis ei wasta **seaduse nõuetele,** seda täiendada aga ei taheta. Ning lõppude lõpuks ei taheta nõukogu üldse enam kokku kutsudagi, waid tahetakse nähtawaste ilma nõukoguta edasi walitseda. Need härrad ei näi wähematki hooliwat sellest, et hulk tähtsaid küsimusi lahendamist ja maakonna 1925 a. eelarwe wastuwõtmist ootawad waid säältpoolt seletatakse külma rahuga: „**Katki pole midagi, lasseme ilma nõukoguta edasi**",

Meie teada on see esimene juhtumine maakonna omawalitsuste elus, kus maakonnawalitsus nõukogu kokku kutsumast tõrgub. Niikaugele ei sõandatud isegi Kaigi ja Tibari ajal minna. Kuuldawaste olewat pahema tiiwa juhtiwad tegelased sellepärast nõukogu koosoleku kokkukutsumise wastu, et nad oma mehi hästi usaldada ei wõiwat. Kardetakse, et mõnele oma mehele see sihilik weiderdamine ja jonn piinlikuks läheb, s. o. et oma mehed seaduslise korra jaluleseadmist nõudma hakkawad.

Seni on nõukogu täiendamisküsimus kõne all olnud põhimõttelisest küljest. Misfugusest rühmast uus liige kutsuda tuleks seda pole weel arutatud. Kuid palju siin arutada ei olegi, sest et seaduses on nõukogu täiendamise kord ettenähtud ning selle järele tuleks uus liige kutsuda põllumeeste rühmast. Siin peitubki nähtawalt pääpõhjus, miks koosseisu täiendamise wastu ollakse.

Ei ole ilma huwituseta tõmmata siin mõningaid roobasjooni.

Wiljandi linnawolikogu koosseis on, nagu juba tähendatud, täiendatud. Wolikogu liikmed Maramaa ja Baars istuwad ka maakonnanõukogus. Wolikogus ei räägitud need härrad poole sõnagagi wolikogu koosseisu täiendamise wastu. Maakonnanõukogus aga pannakse korraga pääle teised noodid. Linnawolikogus saiwad nende rühmad esitajaid ligi. Siis oli see „taewaand", mis kõigiti ära teenitud ja õigustatud. Maakonnanõukogus aga saaksid juure põllumeheд. Seda ei taheta lasta sündida hoolimata kõigist seadustest.

Kuid weel huwitawamaldki asju tuleb pahema tiiwa härrade tegewuses ilmsiks. Ei ole palju aega tagasi kui säält poolt kommunist Liiweri „**päästmise**" katseid tehti. Seletati, et ega Liiwer polegi kommunist waid sotside sõber, kes pidawat maakonnanõukogu liikmeks edasi jääma ning keda lubati kahel käel sotside peresse wastu wõtta. „Sakala" nr. 3 teadis koguni rääkida, et sotsialistid kommunist O. Liiweri wangist wabastamiseks on otsustanud samme astuda. Nii siis: kommunist taheti wangimajast wälja tirida ja wastuseadust maakonnanõukogusse tuua. Kui see korda oleks läinud, oleks wist kogu pahem tiib Liiwerile wastu hüüdnud: „Tere tulemast!" Nüüd kus aga seaduse järele kommunisti asemele põllumees peaks nõukogusse tulema, wehitakse rusikatega ning karjutakse wastu: „Kus sa maamats kipud!" Nende härrade arwates on Eesti riigi wastane kommunist nõukogu liikmena palju wastuwõetawam kui tüse põllumees. Kommunistiga kõlbab blokki teha, põllumehega aga mitte ine.

Kõige selle juures katsutakse weel seletada: „Katki ei ole midagi." Meie arust on siiski **õige palju „katki"**, kui kommunisti põllumeheст paremaks peetakse. Samuti ei ole wähe „katki" kui sihiliku jonni pärast isegi maakonna peremeest — maakonnanõukogu — tõrgutakse kokkukutsumast ning maakonda ilma nõukoguta walitseda tahetakse.

Igatahes kaua niisugune olukord kesta ei tohiks, waid nõukogu tuleks kiires korras täiendada ja sellega seadusline kord jalule seada. Muidu kannatab selle all maakonna majandus.

Põllumajanduslisteст õpereisidel katsejaamadesse.

Mida tuleks arwesse wõtta nende korraldamisel.

Põllumajandusliste õpereisides elawam hooaeg on alganud. Mõned reisiseltskonnad on oma ringreist juba ära teinud, mõned wõtawad selle ette käesolewal nädalal.

Kunat ähtsamaks sihtpunktideks neil õpereisidel on põllumajanduslised katseasutused, sest siis pöörab Eesti katseasjanduse juhatus — katseasjanduse büroo — käesolewa hooaja algul õpereisides korraldajate ja õpereislaste poole alljärgnewaga.

Õpereisides pääülesanne on — pakkuda osawõtjatele õpetlikku nägelikul kujul. Seejuures sünnib suure hulga materjali wastuwõtmine õige lühikese aja jooksul. Nägelik õppimine on küll jõudsam ja lõbusam, kuid reisi kiiruse juures nõuab osawõtjatelt siiski tugewat meelte ja waimu pingutamist. Õpereis täidab seda paremini oma otstarwet, nii õpetlikkuse kui meelelahutuse poolest, mida wärskemad, mida paremini wäljapuhanud on reisist osawõtjad. Senised kogemused näitawad, et suurem jagu õpereisidest oma ülesannet wäga puudulikult täidawad oma liig wäsitawuse tõttu. Katsejaamades tuleb sagedasti wastu wõtta magamata öödest wintsutatud inimesi, kes ainult puhtust igatsewad. Kuid siin peawad nad tundide wiisi mõtlema wäljasid kõndima, mitte ainult nägelikult õppima, waid ka rohkeid seletusi kuulama. Mõnes katsejaamas tuleb wäljade waatamisel 6 — 7 wersta ära käia, üle 100 katse ära waadata, igast katsest enesele wõimalikult ka jutustada lasta. See ei ole lõbureis, waid tõsine töö, — wäsitaw isegi wäljapuhanud inimesele. Wintsutatud ja roidunud õpereislasele on see otse piinaks, rääkimata selleст, et nähtust kuulduст ainult segane pilt mälestusse wõib jääda. — Katsetegelasele on oma töö tutwustamine rõõmsaks kohustuseks, kuid muutub temalegi koormaks, kui oma seletusi wäsinud inimestele pääle sundima peab.

Õpereisi ette wõttes tahetakse lühikese ajaga liig palju läbi käia ja liig palju ära näha. Oleks waja omaks wõtta põhimõte: — **wähem, kuid põhjalikumalt!**

Katseasjanduse büroo teatab sel puhul ühtlasi, et katsejaamad edaspidi õpereislastele mitte enam tasuta ülespidamist pakkuda ei saa. Kooskõlas üldise kokkuhoidmisega meie rahwamajanduses, tuleb ka katseasutustel, oma suurenewa töö pääle waatamata, oma eelarwed kokku tõmmata, kustutades säält ka õpereislaste wastuwõtmise summad. Seda sundis tegema juba ka õpereislaste arwu jõudne kaswamine. — Tasuta toidu andmiseст loobudes, saawad kohtades, kus söögimajad puuduwad, katsejaamad ka edaspidi õpereislastele wastu tulema, neile oma hinnaga toitu ehk toiduaineid andes, juhtumisel, kui selleks ajalt soowi awaldatud.

Katseasjanduse büroo nimel J. Mets.

E. T. K. asemikkude kogu koosolek

Peeti esmaspäewal „Estoonia" punases saalis ära. Koos oli umbes pooleistsada ühisuste esitajat. Awas keskühs. nõukogu esimees J. Kukk. 1924 a. aruande esitas hra Nihtig. Aasta üldine läbikäik 8.995.582.084 mk., äriseis 31. detс. 1924 a. tasakaalus 670 miljoni 010.697 margaga, ülejääk 6.542.046 mk. Aruanne kinnitati ettepandud kujul, ehki asmeikkude poolt tuli tuuldawale rohkesti ettepaneiteid juhatuse tegewuse kohta. Järgnes 1924 a. ülejäägi jaotus ja 1925 a. eelarwe; wiimane wõeti wastu tasakaalus 84.617.779 margal, ülejäägiga 4.121.635 marka. Nõukogule anti luba omandada majasid osakondadele Kuressaares, Narwas ja Walgas. Osakapital, 5% iga liikmeks olewa ühisuse keskmiseст läbimüügist, mis tasuda osawiisi rahas ja wetsiites hiljemalt 1930 a. lõpuks, tuleb käesolewa aasta jooksul täiendada wähemalt 3 protsendini.

Nõukogu liigeteks waliti R. **Paabo** (endine), M. **Sõrra**, Tartu majand. ühi. juhatuse liige, ja J. **Põdra** Wõhma majandusühisuseст.

Kaitsewäe waimulikkude pidamise küsimus

on riigikogu rahaasjanduse komisjonis otsustatud eitawalt. Kristl. Luuri poolt esitatud eelnõu järele oleks tulnud kolme waimuliku palgaks riigi eelarwes 326.300 mk. üleswõtta. Teatawasti ei wõtnud ka riigikogu eelarwesse summasid palkadeks kaitsewäes teenitwatele waimulikkudele.

Jaan Wain keeleteadlasena.

Prof. M. J. Eisen Waini seletuse järele harimata eestlane! Ära püüa „kõrget lendu" kaasa teha.

Hiljuti ilmus meie lehes sõnum sotsialist J. Waini eestiwaenulisest kihutustööst, misfugusе sõnumi ka mõned Tallinna lehed ära töid. Möödunud nädalal esines J. Wain selles asjas riigikogus seletusega, kus ta muu seas ka kohanimede õigekirjutuses seletusi andis. Meie arust on kohanimede õigekirjutuses seletuste andmine õige kaelamurdew ülesanne ja weel kaelamurdwam on mõne kohanime nii wõi teisiti kirjutamisest järeldust teha inimese hariduslise tasapinna kohta, sest kohanimedega ei ole alati asi kaugeltki kindel. Kirjutatakse näituseks „Kärgu", kuid kirjutatakse ka „Kergu". Samuti „Kuristа" ja „Kuriste". Ed. Wilde omas tuntud romaanis tarwitab, nähtawalt lühendatud, „Anija" nimetust. Meie tuntud ajalooteadlane ja kohanimede uurija prof. M. J. Eisen tarwitab aga nimetust „Hanijõe" (waata M. J. Eiseni „Eestimaa ajalugu" lehek. 267) jne.

„Oma Maa" eelpool tähendatud kirjutuses oli ka tarwitatud „Hanijõe" nimetus. J. Wain tähendas selle kohta juubeldades riigikogus: „Eks ole see illustratsioon toimetuse poliitilise takti hindamiseks, eks näita see ühtlasi, et siin tegemist on inimestega, kel kodumaa geograafia ja Eesti kirjandus wõõrad; sest misfugune haritud eestlane ei teaks „et peksa saajad, kellest „räägitakse", öieti E. Wilde romaanis kirjutatakse, olid „**Anija mehed**," mitte aga „Hanijõe mehed".

Selle J. Waini „keeleteaduslise" seletuse järele on siis kõik, kes „Hanijõe" kirjutawad, siin hulgas ka prof. M. J. Eisen, „**harimata eestlased, kellel kodumaa geograafia ja Eesti kirjandus wõõrad.**" Waata uudist!

J. Waini „kohanimede seletuseст" wõtab innuga kinni ka „Sakala", kellel nähtawasti „Minorka" ja „Mannerheimi" lood südame pääl kipitawad. Meie arust on siiski J. Wain ja „Sakala" tema sabas liig „kõrge lennu" wõtnud, ning wõõrasse walda sattunud. „Lennu" järeldused ei ole, nagu näha, mitte just meeldiwad.

Lõhkise kõrwaga wastane.

Sven Elwestadi detektiiwromaan. 38)

Armunud politseileitnant oleks temale ju ainult koormaks olnud.

Enne kui sõbrad üksteiseст lahkusid, said nad weel ühe iseäralise teate.

Kui nad parajasti astusid walgustatud jaamaesisele, saabus wõõrastemajast käskjalg. Lõõtsutades andis ta Asbjörn Kragile ühe kirja. „Hää, et ma teid weel lätte sain," ütles ta, „see kiri tuli just praegu kiirpostiga Kopenhaagenist."

Krag wõttis kirja ja waatas aadressi.

„Wastus Boyeseniit," ütles ta, selle järele kui ta käskjala ära oli õiendanud.

„Wastus?" küsis politseileitnant imestanult. „Kas teie siis temale esinesite mingisuguse küsimisega?"

„Jah," wastas Krag, „ma saatsin temale täna telegrammi."

„Miks?"

Krag wõttis sõbra käe alt kinni ja wiis ta waksali einelauaruumi ühe laua juure. Ta waatas oma kella.

„Rongi ärasõiduni on weel weerand tundi aega," ütles ta, „mul on weel mahti teile asja äraseletada. Waadake, siin on ärakiri Boyesenile saadetud telegrammist."

Krag laotas paberi tema ees lahti.

Sääl seisis:

„Uurige järele, kas sünnib midagi kahtlast supelusmaja juures wõi adwokaat Gade korteri lähedal."

Nüüd awas Krag Boyeseni kirjakirja. Ta toetus laua najale ja luges politseileitnandile poolwaljult ette:

„Armas ameliwend," kirjutas Daani kriminaalametnik, „ma sain Teie telegrammi kätte, ja ei imesta mitte teie küsimise üle. Pääle Teie äraseletu on nimelt midagi juhtunud, otse supelusmaja lähedal, adwokaat Gade elumaja juures ja — mis Teile wast näib üllatawana — wõõrastemajas, kus Teie oma sõbra, politseileitnant Helmerseniga elasite. Nagu juba arwatagi wõite, ei olnud meie hukkunud proua Sonja Gade otsimiseст weel mitte täiesti loobunud. Adwokaadi tungiwal palwel olid kogu aeg tegewuses nii politsei kui ka päästeorganisatsioonid. Selle juures paistis ühele meie salapolitseinikkudeст silma keegi wõõras, kes suurima tähelpanuga jälgis õnnetul kombel surmasaanu otsimist. Kui ta märkas, et teda silmas peetakse, kadus ta ja sest saadik ei ole teda enam nähtud. Juurdlusel, mis toime pandi, selgus, et see mees, wäljamaalane, wististi poolakas, supelusmaja teenijaskonnalt agaralt teateid päринud õnnetujuhtumise kohta. Sääl saanud ta ka teada uurimiseст, mida Teie ja Teie sõber wäljas olite toimetanud, ja kui ta kuulnud, et Teie olete norralane, näidanud ta selle wastu suurt huwi, iseäranis kui talle kirjeldati politseileitnant Helmerseni wälimust. Wõrreldes tema isiku tundemärke kirjeldusega, mida adwokaat Gade wõis anda mehe kohta, kes talle trepihoones kallale tungis, jõudsime otsusele, et see on sama mees ehk igatahes keegi, kes sellele wäga sarnane. Kogu linnas ja iseäranis Poola linnajaos toimetati põhjalikku otsimist, ilma et senini selle wõõra jälgegi oleks leitud. Nüüd tuleb aga aga weel midagi uut juure.

Osutub nimelt, et sama mees on wiimastel õhtutel adwokaadi elumaja lähedal ümber luusinud. Kojamees on teda näinud, üks teenijatüdruk on teda näinud, ja ka adwokaat Gade, kes nüüd haigemajast koju on lastud, arwas, et ta teda ühel õhtul ära on tunnud, kui ta parajasti seisnud laterna kohal, mille walgus ta pääle paistnud. Kas suudate enesele seda imelist huwi äraseletada? Mida tahab see wõõras?

See kõik ongi nüüd politseile põhjust annud uuesti huwituda kõnesolewast asjast. Ka leitakse imelik olewat, et proua Sonja surnukeha senini leidmata on.

Eila kuulsime salapolitseinikult, kelle ülesandeks on wõõrastemaju silmas pidada, et keegi wõõras Teie ja Teie sõbra järele küsinud, imelikul kombel pääasjalikult Teie sõbra järele. Kui temale teatati, et teie mõlemad põhja poole olete reisinud, kas Rootsi wõi Norrasse, pomisenud ta oma ette: ‚Tähendab, Norrasse.' Nii siis näis ta teadwat, mis rahwuseст on Teie sõber. Kirjeldus, mis meile wõõrastemajas mehe kohta anti, käib kõigis üksikasjus ühte kirjeldusega, mis meil olemas selle mehe kohta, kes tegutses supelusmajas kui ka saladusliku poisi kohta, kes üleeila õhtul luusis ringi adwokaat Gade maja ümbruses. Ent siiski ei olda, nagu öeldud, kindel, kas see mees on sama, kes adwokaadi elu kallale kippus. Politsei töötab nüüd uue hooga, ja ma loodan, et Teie mulle teatate oma aadressi, siis saaksin Teile kohe sõnumeid saata, kui midagi peaks juhtuma.

Teie jne."

Boyeseni kiri walmistas Kragile häädmeelt.

„Nüüd näete ise," ütles ta, „asi ei ole soiku jäänud, midagi sünnib ikkagi. „Kes teie aruст see saladuslik wõõras wõiks olla?"

„See wõib olla ainult üks," wastas politseileitnant süngelt, „mitte keegi muu kui päris apaš, see kole inimene Trinacriaст."

„Mida ta aga tahab?"

„Ta otsib proua Sonjat."

„Proua Sonja on surnud," wastas Krag.

„Nii siis on olemas weel keegi, kes ei usu tema surma sisse," ütles politseileitnant.

Kui rongi ärasõidu aeg lähemale nihkus, läksid mõlemad isandad jaamaesisele. Oli wihmane, pime õhtu.

„Waheст põgeneb naisterahwas tema eest", pomises Krag endamisi.

„Kelle eest siis muidu?" küsis politseileitnant.

„Mina mõtlesin korra", ütles Krag, „et ta põgeneb wast oma mehe eest".

„Olgu kuidas tahes", tähendas Helmersen, „mulle näib, et meil tuleb teda otsida ennem Kopenhaagenis kui Kristiaanias. Kui Teie apaši kätte leiate, on teil ka kuritöö algataja käes".

„Ei, mina tahan proua Sonjat otsida", wastas Krag, mina tahan kogu oma aja ohwerdada temale, olgugi et tema wast kurjategija ei ole."

Korraga hakkas politseileitnant sõbra käest kinni. Ja ühtlasi astus ta sammu tagasi, nii et teda warjas detektiiwi lai selg. Ta oli wäga ärewil.

„Sääl", sosistas ta ja näitas rahwamurru poole, „sääl".

„Mis sääl's on?"

„Kas näete sääl seda wihmamantliga meest, kes rongi pääle läheb?" (Järgneb).

Elewant lõikusnoa alla.

Esmaist surma mõistetud, kui wiimasel hetkel „armu antud."

Berliini loomaaia hiiglaelewant „Harry" mõistetii tema halwa iseloomu pärast „surma mahalaskmise läbi." „Harryl" on pahempoolne kihw mädanema läinud ja suurel hulgal kottukogunud mäda teeb talle hirmsat walu, mille tagajärjel elewandil wahel pääl käiwad wihahood, mis muutuwad kardetawaks nii publikumile kui ka looma hooldajatele. Kuid wiimasel silmapilgul muutis loomaaia juhatus oma otsuse. Mahalaskmise asemel pannakse elewandi kallal toime lõikus tuntud spetsialistide poolt. Enne lõikust antakse „Harryle" unerohtu alkoholiga sisse, selle järele aetakse talle kloroformimaski pähe. Loit ja jalad kinnitatakse kettidega posti külge, kuid keha ümber mähitakse 15 meetri pikune raudkett. Kõik need ettewaatusabinõud on tarwilikud sets juhtumiseks, kui „Harry" lõikuse momendil meelemärkusele peaks tulema.

Elewandil tistakse mädanenud kihwa tüügas wälja ja suretatakse selle paljastatud närw.

Niagaara ärakuiwamas?

Ameerika Ühisriikide ja Kanaada waheline piir läheb teatawasti Niagaara koseст läbi, jaotades teda kahte ossa, milleст suurem kuulub Kanaadale. Wiimastel aastatel on hakatud tähele panema, et Niagaara pind Kanaada poolel on alanenud, nii et põhjast kaljud wälja paistawad. Kanaada walitsus pöördus ühe tuntud mineraloogi poole palwega, uurida lähemalt Niagaara ärakuiwamise põhjuseid. Teadlane wastas, et käesolewal juhusel on tegemist paratamatu looduseнähtusega ja et Niagaara aasta 30 — 40 pärast lõpulikult äratuiwab. Küsimus oli aga Kanaadale liig tähtis, kuna nimelt Niagaara pinna alanemise tõttu kannatawad Ontaario järwe elektri jõujaamad, walitsus ei rahuldunud selle seletusega ja jatkas asja uurimist. Ning wiimats otsutus, et Chicago linn, kes lepingu põhjal tohib ära tarwitada mitte enam kui 4.167 kub. meetrit wett, tõepooleст tarwitab umbes 10.000 meetrit wett sekundis. Kanaada walitsus on ses asjas esinenud protestimärgukirjaga Ameerika Ühisriikidele. Ta loodab, et kui Chicago linn wähendab Niagaara wee tarwitamist, siis ehk korda läheb kuulsat koske päästa.

Riigi lisaeelarwe.

Nõutakse 18.628.500 marka erakorraliste kulude katteks.

Wabariigi walitsus on riigikogule esitanud riigi lisaeelarwe 18.628.500 mk. ulatuses, erakorraliste kulude katteks, kusjuures awaldab soowi, et lisaeelarwe wõetaks päewakorrale weel käesolewal istangjärgul.

Erakorralised kulud on tingitud sellest, et käesolewa aasta eelarwes mõned kulud tegelikult on kujunenud teistsugused kui nad kalkuleeritud.

Nii on kohtuministeeriumi kulud suurenenud wangide toitmise alal, pääasjalikult aasta algul. Politiliste wangide arw, ühenduses 1. detsembri sündmustega, tõusis, samuti ka wäikeste kriminaalsüüdegude arw, kuna praegu teatawasti wangide arw muutunud harilikuks. Põllutööministeeriumi alal on kulud suurenenud erakordse metsaoperatsiooni läbiwiimisel, kaitseministeeriumi alal — remonttide läbiwiimise ja sisseseadete soetamise tõttu. Pääle selle on riigiwanema eelarwes suurenenud esituskulud ühenduses naaberriikide presidentide külastäiguga.

Kulud küsitakse lisaeelarwega eelkrediidina, ilma tulusid selle katteks näitamata. Sügisel järgnewa päris lisaeelarwe esitamise puhul näidatakse allikad üldiste lisakulude katteks.

Eesti saadik Berliinis ka Austriasse saadikuks.

Wabariigi walitsus on nimetanud K. Menningi erakorraliseks saadikuks ja täiswolilisseks ministriks Austria walitsuse juure. Saadik asukohaks jääb endiselt Berliin.

Prantsusmaa soowib rahu.

Marokkos ajakirjanikke jutule wõttes seletas pääminister Painlevèi Prantsusmaa soowib kiirelt rahu, kuid ta tahab Abd el Krimile selgeks teha et prantslased Marokkost ei lahku.

Painlevè jõudis Marokost tagasi esmaspäewal. Teisipäewa hommikul jõudis ta Pariisi ja sõitis otsekohe kabineti koosolekule, kus Maroko küsimust arutati.

Käesolewal nädalal tahab Painlevè parlamendis seletustega esineda. On oodata suuri waieluli Marokko küsimuse asjus.

Belgia parlament saadetakse laiali.

Berliinist 15. juunil. Brüsselist teatatakse: kuningas Albert otsustas parlamenti laiali saata, kui walitsuse kriis selle nädala jooksul lahendatud ei ole.

Ametnikkude wabastamine riigikohtu poolt tühistatud.

Riigikohtus tuli 9. skp. arutusele metsade pääwal. pääraamatupidaja Pärni ja tema abi Pika kaebus põllutööministeeriumi ja metsade pääwal. wastu nende ametist wabastamise asjus. Pärn teenis metsade pääwalitsuse algusest saadik, Pika 1920. a. saadik. 30. aprillil s.a. wabastati mõlemad ametist, põhjendades seda seega, et riigi eelarwes need kohad mahakustutatud ning koosseisu wõetud arweosakonna juhataja ja selle abi kohad, wallandatud ametnikud ei kõlbanud aga metsade pääwalitsuse arwates sinna.

Riigikohus tühistas mets. pääwal. ja põllutööministri määruse ametnikkude ametist wabastamise kohta, nii et neil on õigus kohti tagasi saada.

Wabaharidustöö edendamiseks

on haridusministeerium wabaharidustöö erisummadest määranud proportsionaalselt rahwaste arwu järele wenelastele — 500.000 mk., sakslastele — 120.000 mk. ja rootslastele 50.000 mk.

Seisukord Hiinas.

Teated mässu rahunemisest. Jangliswastane meeleolu kaswab siiski. Hiina sündmuste arutamine Briti alamkojas.

Hiinast hakkawad aegajalt tulema teated, nagu hakkaks sääl seisukord rahulikumaks muutuma. Schanghais walitsewat rahu, kuigi see rahu esialgu ainult näiline on. Kainestawat mõju awaldanud Chang-So-Lini tulek 2000 mehelise sõjawäega. Teistes kohtades aga kaswab wäljamaalaste wastane meeleolu alatasa. Hankous on lihtrahwas määratsema hakanud, kuid Hiina kuberneril on korda läinud seisukorra peremeheks jääda. Kuberner on ühtlasi wastutuse wäljamaalaste kontsessioonide eest oma pääle wõtnud. Kinkiangis tungiti Jaapani ja Inglise konsulaadile kallale. Konsulaadid süüdati põlema, kuid pärast läks korda tuld kustutada. Hiina wõimud wõtsid enne küll wastutuse enda pääle, et nad korratusi ei lase tekkida, kuid nad ei suutnud õigeks ajaks sõjawägesid kohale saata, ega sellega rahutuste tekkimist takistada.

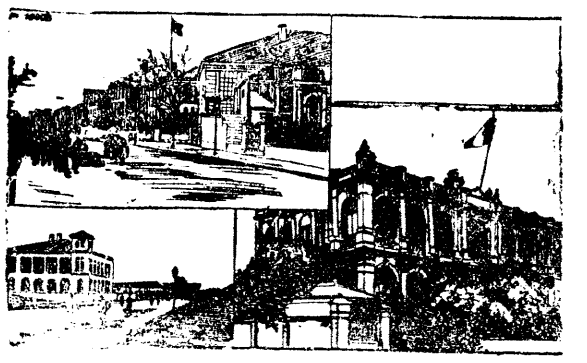
Sellest selgub, et kuigi Hiinas kohati näiline rahu walitseb, ei ole seisukorra ähwardawus sugugi wähenenud, waid näib alatasa kaswawat. Pekingis, Hiina wälisministeeriumi ees peeti suur meeleawaldus, kus demonstrandid nõudsid diplomaatliku läbikäimise lõpetamist Inglismaaga, ühtlasi Hankou kontsessioonide okkupeerimist. Samuti tulewad teated Tientsinist, et sääl 2500 üliõpilast demonstratsiooni korraldanud, awaldades sümpaatiat Shanghai streikijaile. Kantonis on olnud wähemaid kokkupõrkeid Jünnani prowintsi wägedelt sõjaristidade ärawõtmise juures. Schanghais on olnud kallaletungimisi eurooplastele, mille juures üks Inglise insener surma ja tema saatja naisterahwas haawata. saanud.

Suurriigid, kes Hiina sündmustest huwitatud, peawad seisukorda endiselt tõsiseks ja wõtawad tarwitusele ettewaatusabinõusid. Nii on üks Jaapani miinihäwitajate salk käsu saanud ennast Shanghaisse sõiduks walmis seada. Pääle selle esitas Jaapani saadik Hiina walitsusele märgukirja wiimaste sündmuste kohta. Märgukirjas nõutakse abinõude tarwitusele wõtmist rahutuste likwideerimiseks. Eriti on selle juures rõhutatud Hankou sündmusi. Edasi teatatakse märgukirjas, et Jaapani saadik omale õiguse jätab kahjutasu nõuda.

Ka Briti alamkojas oli Hiina sündmuste arutamine pääwakorral. Tööerakond esitas walitsusele küsimuse Hiina sündmuste kohta, mille pääle waitsuse nimel wastas sir Samuel. Ta seletas, et töölude muutmiseks Shanghai rahwuswahelises asunduses on Briti walitsus kõik teinud, mis wõimalik. Briti walitsus ei saa midagi teha wäljaspool asundust. Ei ole tekkinud ka mingisuguseid lahkuminekuid teiste riikidega, kes Hiinast huwitatud. Muuseas tähendas Samuel:

Hankou ja Schanghai sündmused põhjenewad sügawal ja üldisel rahulolematusel, mida huwitatud erakonnad püüawad weelgi õhutada, kasutades seda teatawate wälisriikide wastu. Eriti kannatawad selle all wälisriigid, kes Hiinast eluliselt on huwitatud ja kelle suurem soow on kaasa aidata Hiina arenemisele ja uuenduste teostamisele. Briti walitsuse arwates wõiks wäljamaalastewastaseist waimust kergemini jagu saada siis, kui teostatakse Washingtoni konwerentsi otsused Hiina kohta. Konwerents püüdis ellu wiia Hiina ja suurriikide lähedat ühistööd, mille kasu oleks Hiinale äraarwamata suur.

Juba mõne aja eest kaalus Briti walitsus abinõusid, mille waral wõidaks kergemini üle saada raskustest, mis seni takistawad Washingtoni otsuste teostamist. Suuremaks takistuseks on tugewa keskwalitsuse puudumine Hiinas. Kõneleja awaldas lootust, et lähenew tariifide konwerents annab wõimaluse nende takistuste kõrwaldamiseks.

Pildid Hankoust.

Hankou linn Hiinas on praeguste rahutuste ajal saanud liikumise keskpunktiks. Mitmel puhul on sääl olnud lihtrahwa määratsemisi, mis sihitud wäljamaalaste wastu.

Laus maks laewadelt.

Wabar. walitsuse poolt on otsustatud riigikogule esitada süwendusmaksu eelnõu. Eelnõu järele wõetakse lahtisest weekogust jõkke, samuti järwe-, jõe- ja meresadamatesse sissetulewatelt laewadelt ja palgiparwedelt süwendusmaksu sel korral, kui jõgi ehk jõesuu laewasõidu ning parwetamise wõimaldamiseks Eesti wabariigi kulul süwendatud on. Maksu määrab kindlaks tariifinõukogu.

Siseministri terwis halwenenud.

Sõjaminister Soots asetäitjaks.

Siseminister K. Einbund jäi teatawasti mõne aja eest tõsisemalt haigeks, nii et tal woodisse tuli heita. Kui ministri terwis juba paranemas oli, hakkas ta kodus poolhaigelt ametikohuseid täitma, mille tagajärjel aga seisukord jälle halwenes. Wabariigi walitsus on nüüd siseministri asetäitjaks määranud sõjaministri kindralmajor J. Soots'i.

Soomustatud salakaubawedu laew.

New-Yorkis, Ameerikas, on rannawahid neil päewil kinniwõtnud soomustatud piirituslaewa. Laew püüdis põgeneda, kuid tabati pääle tagaajamist ühe wäiksema jõe suus. See on senini esimene kinniwõetud salakaubawedajate soomuslaew.

Rahwuswäeosade organiseerimise 8. aastapäewa

pühitseti Tallinnas ohwitseride keskkogu kasiinos 16. skp. pidulikult. Mälestuskooswiibimisest wõtsid osa tegelased mitmest endisest organisatsioonist, teiste hulgas ka Rei, Tõnisson ja Põder. Koosolejad pildistati, siis järgnes eine, kus peeti rida kõnesid, mälestades igaühes neis mõnd pilti või juhtumist rahwuswägede organiseerimise ajast. Saadeti terwitustelegrammid riigiwanemale, sõjaministrile, kindral Laidonerile kui ka endisele kaaswõitlejale admiraal Pitkale.

Taagepera sanatooriumi

uueks ülemarstiks senise dr. H. Holdi asemele on määratud Dr. A. Wesar, kes senini nimetatud sanatooriumi ordinaatoriks oli.

Dr. Wesar on mõni aasta tagasi Tartu ülikooli arstiteaduskonna lõpetanud ja Taageperas ordinaatoriks olnud sanatooriumi asutamisest saadik.

Esmaspäewal, 15. juunil pidas Dr. W. oma 32 aasta sünnipäewa, mille puhul oli ühine eine, kus haigete nimel terwitas Dr. Wesart sanatooriumis rawitsusel olew Wiljandimaa koolinõunik hra M. Roots. Kõneleja tähendas omas kõnes, kui tähtis ja suur ülesanne on täita arstkonnal tiisikuse wastu wõitlemisel ning soowis selleks õnne ja jõudu uuele ülemarstile, andes ühtlasi edasi haigete poolt aadressi. Teadja.

Denaturaadi nõue suurenemas.

Kuna wiina ja piirituse tarwitamine sisemaal tublisti wähenemas, suureneb põletispiirituse müük järjekindlalt. Tekib kahtlus, kas teda mõnel pool, näituseks Narwas, kus teda isegi rohkem läheb kui Tallinnas, mitte joomiseks ei tarwitata. Selle wastu otsitakse abinõusid; ühtlasi kawatseb aga rahaministeerium denaturaadi walmistamist suurendada, arwesse wõttes suurenewat nõuet.

Kirju kiri Mustlalt.

Mustla on Tarwastu linn. Selles ei kahtle ükski tõsine tarwastlane. On sul midagi tähtsamat öiendada ning puudub aeg „päälinna"— Wiljandisse — sõita, siis wõid „hakkama saada" ka Mustla pääl. Siin on 2 restoraani, 1 tsekiwiina kauplus, 2 ühiskauplust, 4 „tee ja sõögimaja", 4 habemeajajat, mitu toiduainete- ning hulk muid kauplusi. Pääle selle: arst, hambaarst ja rohukauplus. Nagu näha kõik, mis süda soowib.

„Töösstuse" suhtes sammub Mustla küll teiste alewite eesotsas. Siin torkawad igal sammul silma järgmisesisulised paljuütlewad päälkirjad, nagu: „Worsti tehas", „Juukse tööstus", „Naha tööstus" jne.

Et karsklase keel suwel kuumal ajal kurgulaega ühte ei sulaks, selle eest hoolitseb oma limonaadi tehas, mille produktsiooni sisaldawate pudelite etiketil on kirjutatud „Karastawjook, walmistatud suhkruga sahariini abil". See on äraseletatud, et suhkrust üksi ei saa mingit karastawat jooki walmissada, waid selleks on tingimata tarwis saharini „kaasabi". Ei tee wiga, kui märjuke wast natuke weniw on sest lõppude lõpuks on ju ka suhkru ja sahariini mõisted wäga weniwad, ning inimesel läheb ju ka paksemat tarwis.

Riigikeelega Mustla mees igakord ei rehkenda. Kes neid keele wahetusi kõike jõuabki meeles pidada! Parem juba okupatsiooniaegse sildi all edasi kaubelda. Nii, näituseks, paistab ühe sildi ülemiselt äärelt silma päälkiri: „Fleisch und Wursthandlung" ning alles selle all on wastaw eestikeelne päälkri.

Praegu on kogu Mustla elu ainult pääuulitsa ümber koondunud. Siin sünniwad kokkusaamised ning siin wõib alati leida „wastawa" asutuse. „Linna" kaswamist tänawu suurt loota ei ole, ainult üksikud majad on ehitamisel ja siingi sääl kohendatakse ka mõnda wana maja. Mustla mehe ideaaliks on täielik iseseiswus, kuid millal see kätte saadakse, ei tea. Praegu öeldakse linn olewat weel liiga wäikene.

Käesolewa kuu lõpul on oodata Mustlal suuri sündmusi, seda tõendawad Mustlal ja ümbruses üleslöödud järgmisesisulised kuulutused.

„Üllemaailma kuulsa nn. jõumeeste kuningas, kelle pikkus 183 cm. ja raskus 7 p. 25 n., Alex. Sannik'u kodumaa ringreisu puhul 28. juunil s. a. Põllumeeste seltsi saalis, suur raskejõustiku pidu ennenägemata eeskawaga. Pääle wägitükkide tegemise on kultuurilise kehaehituse näitus ja mustlite mäng jne."

Kuulutuses lubatakse igale 10.000—25.000 mk., kes wägitükid järele teeb. Tarwastus on tugewad mehed, sellepärast on loota lõikust laialt. Igatahes: kes elab — see näeb.

Wiljade seisukord Lõuna-Wiljandimaal.

Lootused rahuldawad. Külwitöö lõppemas.

Wiljade seisukorda Lõuna-Wiljandimaal wõib üldiselt täiesti rahuldawaks tunnistada. Rukis on pea erandita õige hää. Kahju ainult, et wiimastel päewadel walitsewad wihmased ilmad rukki õietolmu laialikandmist takistawad. Kus rukis korralikult ära õitseda sai ja muid äparduşi ei juhtu, wõib kindlasti hääd saaki loota. Külwitöö on lõpule jõudmas, ainult siin sääl, kus wesisemad ja külmema põhjaga maad, külwatakse weel otre ja linu. Heina kasw andis ka kewadel häid lootusi, kuid mõnda aega kestnud jahedawõitu ilmade mõjul on siin seisukut märgata. Arwatawasti tuleb rehkendada keskmise saagiga.

Põltsamaa majandusühisuse tegewusest.

Põltsamaa majandusühisuse üldine arwete läbikäik 1924. a. ulatab 45.642.864 marga 12 penni pääle. Kaupasid on müüdud 11.139.348 marga 50 penni eest. Tulusid on ühisusel olnud 1.382.076 marka 70 penni, kusjuures kaupade müügist on tulu saadud 1.273.421 marka 70 penni. Kulusid oli 1.280.814 marka 50 penni. Sellest summast: teenijate palgad 554.000 mk., üür 102.000 mk., laenu %%-ning komisjonid 443.728 marka 50 penni. Puhaskasu 101.262 marka 50 penni, äriseis 31. detsembril 1924. a. on 3.809.349 marga 20 penni juures tasakaalus. 1925. a. eelarwes on ettenähtud kulusid ja tulusid 1.300.000 marka.

Wiljandi teated.

Kuidas jääb ausambaga?

Ükski fiisseantud kawanditest ei ole wastuwõetawaks ega auhinnawäärilisseks tunnistatud.

Teatawasti kuulutas ausamba komitee mõni aeg tagasi wälja wabadusõjas langenud sõdurite mälestussamba kawandite wõistluse. Paremate kawandite eest oli määratud rida auhindu. Selle pääle esitati komiteele ühtekokku kaheksa mälestussamba kawandit. 5 kawandi kohta olid walmistatud mudelid, kuna kolm kawandit joonistustena komiteele olid saadetud. Üleeila õhtul pidas auhinna määramise komitee oma koosolekut. Waadati läbi kõik kawandid ja leiti, et neist üksi ülesseatud nõuetele ei wasta.

Kawandid on puudulikult wälja töötatud ning neis ei peegeldu mitte Eesti wabadusõja ja iseseiswuse saawutamise mõte, mis tähtsamaks wõistlustingimuseks oli. Neil põhjustel ei saanud ühtegi kawandit wastu wõetawaks ega auhinnawäärilisseks tunnistada. Sel põhjusel jäid ka kawandite walmistajate ümbrikud awamata.

Nii siis ei ole korda läinud wõistluse teel wastuwõetawat kawandit saada ja mälestussamba komiteel tuleb selles asjas otsekohe mõne kujuri poole pöörata.

Majade warustamine uute numbritega wiibagu lõpule.

Linnawolikogu poolt wastuwõetud sundmääruse põhjal pandi Wiljandis uus majade nummerdamine toime. Ühtlasi olid majaomanikud kohustatud pärast seda oma majad uute numbritega ja nimesiltidega warustama, selle juures linnawalitsuse poolt wälja töötatud sildiworme silmas pidades.

Mõned majaomanikud on oma majad juba uute numbritega ja nimesiltidega warustanud, kuid teised näiwad ootawat paremaid aegu. Sellega on kujunenud seisukord, et ühel majal on uus nummer, teisel wana ja kolmandal ei olegi. Nii walitseb selles suhtes Baabeli segadus.

Olgu siinkohal majaomanikkudele meele tuletatud, et majade numbri- ja nimesiltide ülespanemisest nad mööda ei pääse ja et sundmääruse mittetäitjaid ootab seaduslik karistus.

Sildikeste ülespanemisel tuleb maja numbrisilt asetada omaniku nimesildi alla wõi pääle, mitte aga kõrwale, nagu seda mõnel pool on tehtud.

Täna kaubandusosakonna ärijuhi walimine.

Kandidaate üle 40.

Nagu kuulda on P.S. kaubandusosakonna ärijuhi kohale end ülesannud üle 40. kandidaadi. Ärijuhi walimine on arwatawasti täna. Selle järele arutakse arwatawasti inwentuuri tegemisele, millega 1. juuliks loodetakse lõpule saada.

Linna hoolekande tegewusest.

Waeste arw kaswab.

Linna hoolekande osakonna 1924 a. aruande järele on wäljaantud: lastekodu pääle 859.147 mk.; hoolealuseid oli aasta algul 22, aasta lõpul 32. Wanadekodu pääle on wäljaantud 866.368 marka. Hoolealuste arw aasta algul 36, aasta lõpul 37.

Lahtise hoolekande pääle on kulutatud 1.628.436 marka. Lahtiseid abisaajaid aasta algul 247, aasta lõpul 249.

Naisselts saab 8000 marka.

Haridusministeeriumi poolt on Wiljandi naisseltsile lasteaia ülewalpidamiseks määratud 8000 marka ühekordset toetust. Toetussumma saadetakse wälja pärast teadaande esitamist lasteaia awamise kohta. Teadaandes tuleb äratähendada, kes lasteaia juhataja, milline ta haridus jne.

Wiljandi linna haridusnõukogu koosolek 16. juunil s. a.

16. juunil s. a. pidas linna haridusnõukogu koosolekut. Tehti järgmised otsused:

Linnawolikogu poolt 10. septembril 1924 a. wastuwõetud linna algkoolide wõrgu elluwiimiseks otsustati sulguda 1. augustist 1925 a. arwates praegune linna II algkool ja sulutawate klasside õpilased ümberpaigutada linna teistesse algkoolidesse. Linna I algkoolis otsustati 1. augustist 1925 a. sulguda I klass ja selle asemele awada V klass Linna IV algkooli juure otsustati 1. augustist s. a. awada üks I ja üks IV klass, samuti V algkoolt juure awada üks VI kõrwalklass.

Et linna IV algkool oma senistest ruumidest wäljakolima peab ja koolile wõimalik ei ole kohaseid ruume üürida, otsustati linnawalitsuse ees soowiawalduşega esineda, et Jakobsoni tän. asuwas. haridusministeeriumi majas, mis praegu lepingu põhjal linnawalitsuse kasutada, üürilisele korter ülesöeldaks ja samme astutaks, et samas majas sõjawäe käes olewad ruumid lähemal ajal sõjawäe alt wabastataks, et siis oleks wõimalik IV algkooli nendesse ruumidesse ülewiia.

Linna lasteaia ülewalpidamiseks ei anta riiklikku toetust.

30. märtsil s. a. pööras linna koolwalitsus haridusministeeriumi poole palwega, et linnale lasteaia ülewalpidamiseks riiklikku toetust määrataks, lasteaia juhataja poole palga riigi kanda wõtmise näol, nagu see õpetajatega sünnib. Toetussumma oleks sel juhusel, kui toetus oleks määratud, tõusnud 47.547.50 margani.

Nüüd on haridusministeerium linna koolwalitsusele teatanud, et ministeeriumil wõimalik ei ole palutud toetust määrata.

Rahwaülikoolide seltsi raamatukogust.

Hiljuti suleti Wiljandi rahwaülikoolide seltsi raamatukogu üheks kuuks ja seda kuuldawasti kogu hoidja haiguse pärast. See on küllaltki imelik nähtus. Kas kõik ametiasutused siis tingimata suletakse, kui ametnikud haiged on wõi neile puhkust tahetakse anda. Arwatawasti pole ka suwel raamatukogu tarwitajaid wähem kui muul ajal; leidub küllalt kodanikke, kes raamatukogu järele tingimata wajadust tunnewad. Kas siis tõesti ei leidu üheks kuuks raamatukoguhoidjale asetäitjat?

Kas Wiljandi uue lossi eelne plats ainult rattasõiduks?

Wiljandi uue lossi eelsel platsil ringteel wõib sageli näha rattasõitjate parwi, kes pööraşe kiirusega teel kihutawad. Selle sportimise wastu poleks ju midagi öelda, kuid „spordimehed" peaks sellega arwestama, et nimetatud lossis asuwad mitmed ametiasutused, nagu Wiljandi rahwaülikoolide raamatukogu, lasteaed, riigimaade ülema kantselei, aktsiisiwalitsus jne. ning — sellepärast nimetatud teel wõrdlemisi palju „jalamehi" käimas on, kes küll spordiharrastajaid ei sega, kuid selle eest tarwilikkel kätkel iga silmapilk allajäämisega peawad riskeerima.

Wastutam toimetaja wan. õpm. H. Soots
Wäljaandja Kirjastus osaühisus „Oma Maa"

Pärnumaa muusikapäew

20. ja 21. juunil s. a.

Pärnu ilusas merirannas

Eeskawas:

1) Pärnumaa ühendatud pasunakooride **kontsert.**

2) Sinfonia kontsert.

3) **Jalgpalliwõistlused,** Tallinna ja Pärnu meeskondade wahel.
laupäewal ja pühapäewal.

4) Sõjawäe sportlised ettekanded.

5) teaater a) ooper.

„Hollandlanna"

„Endlas" laupäewa õhtul. Mängib kaasa Alf. Säälik.

b) ooper. **„Jaaniöö"**

„Endlas" pühapäewa õhtul.

6) Wabaõhu teaater öösel laululawal

„Tasuja"

Eesti orjaajast.

Rongikäigud ja muud lõbustused.

IV. Eesti näitus-mess

Tallinnas 15.-24. augustini s. a.

Kõik töösturid, kaupmehed, põllumehed, ostjad!

suurem ülemaaline ja rahwuswaheline näitus ja mess

Eestis ja Põhja-Õhtu Euroopas

27 laialdast osakonda tööstuse, kaubanduse ja põllutöö alalt.

Täielikumad wäljapanekud tööstuse ja põllutöösaaduste, põllutöö masinate ja riistade alalt.

Eeskujulik **wõi, sigade, sulgloomade, tõukarja ja tõuhobuste** wäljapanek.

Ülemaaline wõistlus auhindade pääle järgmistele wäljapanekute jõumasinad ja katlad, tsement ja tsemendisaadused, laewa laternad ja signaaliabinõud, paadimootorid, nahatööstus, paber, papp, spordiriistad, klaas, muusikariistad, seebid, wõi bacon, kala-, liha- ja aiawilja konserwid, wiinad, likööri weinid ja baconi sead.

Prospektid ja ülesandmiselehed saada näitus—messi büroost: Tallinn, W.-Wiru uul 12

Esitajad kodumaal igas tähtsamas kohas.

Ülesandmise wiimane tähtpäew 15. juulil k.a.

Turbalõikajaid

tarwitab Wana-Wõidu Ühispiimatalitus. Tööettewõtjaid kutsutakse pühapäew 21 juunil s. a. kell 12 Wana-Wõidu Ühispiimatalitusesse kaupa tegema.

W.-Wõidu Ühispiimat. Juhatus.

Kes tahab elada

kuiwas, soojas, odawas, tulekindlas ja kohe elamiswalmis majas, see ehitagu maja betoon õõneskiwidest, mis telliskiwidest pool odawamad, wõistlewad puust ehitusega, sündsad igasuguste ehituste jaoks.

Annab asjatundlikku nõu, walmistab betoonõõneskiwa (ka ehituskohai) ja annab lähemaid teateid

Dipl. ins. M. Luht

Wiljandis, Lembitu Puiestee, Asbergi maja.

Sürgawere wallamajas

wõtab

„OMA MAA"

tellimisi ja kuulutusi wastu

h-ra Jaan Kösler

Tuhalaanes

wõtab „Oma Maa" tellimisi ja kuulutusi wastu ja müüb üksikuid numbrid

Jaan Padernik.

Viljandi Põllumeeste Seltsi kaubanduse osakond

Soowitab omast rikkalikust laodst **igasuguseid ehitustarbeid:**

naelu, lupja, tsementi, raudtalasi, krohwigipsi, wärwisi suures wäljawalikus ja mitmes hääduses.

Põllutööriistade täielik ladu:

Rehepeksu garnituurid, Inglis ja Rootsi wabrikutest.

Traktorid „Fordson" ja „Deering".
Herkules ja Petters mootorid 3—12 H P.
Heinaniitjad, wiljaniitjad ja rehad.
Igasugused määrde ja põletis õlid.
Jalgrattad Inglis ja Saksa wabrikutest.

Wiljandi Põllumeeste Seltsi Kaubanduse osakond.

Kauplused: Wiljandis, kõnetr. nr. 6 ja 213, Kõpus, kntr. 5, Paistus, kntr. 11, ja Tarwastus

---

Wana-Wõidu Põllutöökooli

hoolekogu annab wälja wähempakkumise teel

kaewu ehituse tööd.

Wäljapakkumine on Wana-Wõidu mõisas kooli hoolekogu ees esmaspäewal 22. juunil kell 3 p. l.

Wana-Wõidu põllutöökooli hoolekogu.

Wiljandi Toorelina tööstus

müüb kohemaksetawa raha eest enampakkumise teel 6 kuhja ala

heinamaad.

Wäljapakkumine on pühapäewal, 21. juunil s. a. koha pääl Mustaorus.

Täiesti pekfuwalmis olew 36 tollilise trummeliga

viljapeksu masin müüa

ehk wähema wastu wahetada. Pääle selle weel mitmesuguseid tarwilikka **põllutööriistu müüa** Heimthali Orul.

S.-Jaani Tuletõrje Selts

Jaanipäewal, 24. juunil s. a. on **Lembitu linnamäel**

Suur SUWE-PIDU.

Kawa: Kõne, laul, muusika, tants, ilutuled jue.

Juhatus.

Tuhalaane Masinatarwitajate Ühisus

wajab oma hobustega weetawa wiljapeksu garnituuri pääle

masinisti.

Walimine 21. juunil s. a. kell 10 homm. Tuhalaane „Mukfil".

Juhatus.

Mõisaküla raudteejaamas müüakse „OMA MAA" üksikuid numbrid

Dr. O. Ruisla

Algan haigete wastuwõtmist 24. juunil

Suure-Jaanis

Apteegi majas. Telefon nr. 11.

Wiljandi linna ja maakonna ühishaigemaja-kirurg

Dr. Julius Prisko

Endine Tartu ülikooli haawakliiniku wanem assistent

Dr. Erika Prisko

Laste- ja sisemised haigused.

Wastuwõtmine k. 2-4 p.l.

Jakobsoni tän. 15 Telef. 125.

Viljandi Toorelina tööstuses

ostetakse

rukkid, nisu, otre, kaeru

ja müüakse

igat sorti jahu. Rentnik.

Soowitame ladust:

Rootsi „Diabolo"

koore-lahutajaid

30—600 liitrit.

Wõimasinad ja piima transport kannusi.

Viljandi Põllumeeste Seltsi Kaubanduse Osakond.

Kauplused: Viljandis, S.-Kõpus, Paistus ja Tarwastus.

Täiesti korras „Ranjomes"

rehepeksu garnituur

müüa.

Järelküsida Heimtali „Tormilt" Koorits.

Pruugitud wiljaniidu masin

müüa.

Küsida Wiljandi mõisa kantseleist.

Paistus

müüb

„Oma Maa"

üksikuid numbrid ja wõtab tellimisi wastu

W. E. P. S. Kaubanduse haruosakond.

Kõiksugu mänguriistad:

wiiulid, gitarred, mandolliined, balalaikad, grammophonid j. n. e.

Keeled ja muud tarbeasjad **Noodid** iga pilli jaoks. **Tapeedid ja seinapapp.**

A. Tõllaseppa kauplus **Wiljandis.**

---

25 wakamaad

heinamaad

wäljarentida.

Kaupa tehakse 21. juunil Wana-Wõidu Oiul hra J. Moksi juures.

Raamatupidamist

kahekordse Itaalia ja Ameerika süsteemi järele, kaubandusrehkendust, tirjawahetust, kirikrja ja masinakirja õpetan kirelt ja põhjalikult igale soowijale üksikult.

Endistest õpilastest on kohtadel: mitmed pangadirektorid, wabrikudirektorid, pearaamatupidajad suurtes kaubanduslistes ja tööstuslistes ettewõtetes ja pankades, kassapidajad, korrespondendid ja muud ametnikud omawalitsuslistes ja ühistegelistes asutustes.

Endine Kaubanduskooli inspektor

A. Lieberg,
Kõrgemäe tän. nr. 5.

Karksi Nuias
müüb

„Oma Maa"

üksikuid numbrid ja wõtab tellimisi wastu

J. Kinsalaas'i kauplus.

Kes tahab

et kuulutamisel soowitud tagajärjed oleks

SEE KUULUTAB

Wiljandimaa loetawamas lehes „Oma Maa's".

Naha- ja saapakauplus

Johan Järs

Telefon nr. 52. — **Tartu t. nr. 15-a.**

Uus saadetis, hinnad alandatud!

Saapad ja kingad mustad ja pruunid,
Lakk ja tsimmy kingad,
Laste saapad mustad ja pruunid,
Tennis kingad hallid ja walged,
Sandaalid nr. 19 — 49,
Säärikud, tankid, jne. jne. jne.

Willane lõng ühe ja kahekordne jne.

Talla, pastla, pinsoli ja kroomtalla **nahka** ja igasuguseid saapa päälsed mitmesuguses lõikes, nii sama ka sandaali ja tenniskinga päälsed. **Hobuse riistad** ja **kanepi nöörid.**

Märkus: Iga ostja astugu oma huwides kõige päält minu ärisse, et tutwuneda minu wõistlemata odawate hindadega.

Ostan lamba nahku ja willu.

J. Nurmberg'i trükk, Wiljandis.